

העותרים: אסמעיל אבו לבדה ואח'

ע"י ב"כ עוה"ד טלי ניר ו/או דן יקיר ו/או דנה
אלכסנדר ו/או אבנר פינצ'וק ו/או מיכל פינצ'וק ו/או
עאוני בנא ו/או לילה מרגלית ו/או לימור יהודה ו/או
עודד פלר ו/או נסראת דקואר ו/או גיל גן-מור ו/או
נסרין עליאן

מהאגודה לזכויות האזרח בישראל
ת"ד 34510, ירושלים 91000
טל': 02-6521218; פקס: 02-6521219

- נגד -

המשיבות: 1. שרת החינוך

ע"י עוה"ד אילאיל אמיר
פרקליטות המדינה, משרד המשפטים, ירושלים
טל': 02-6466101; פקס: 02-6467011

2. המינהלה לחינוך ירושלים

ע"י עוה"ד דן בן טל
לשכת היועץ המשפטי, כיכר ספרא 8, ירושלים
טל: 02-6297586; פקס: 02-6297125

הודעה מעדכנת מטעם העותרים ובקשה למתן צו על תנאי

1. בהתאם להחלטת בית המשפט הנכבד מיום 24.3.09 מוגשת בזאת הודעה מעדכנת מטעם העותרים, בה יפורטו מספר נתונים שהגיעו לידי ב"כ העותרים (להלן – "הנתונים החדשים"), המצביעים על כך שהטיעונים העובדתיים, שמסרה המשיבה 1 לבית משפט זה, אינם מדויקים כלל. אי הדיוק נוגע לגובה התקצוב שניתן לבתי הספר המוכרים שאינם רשמיים בירושלים המזרחית על ידי המשיבות.

2. כמו שיפורט בהמשך, על פי הנתונים החדשים, משתתפות המשיבות בעלות לימודי התלמידים בבתי ספר מוכרים שאינם רשמיים בירושלים המזרחית בשיעור המגיע לפחות משליש מההוצאה הממוצעת על חינוך של תלמידי בתי ספר יסודיים רשמיים.
3. תוצאתו של אי הדיוק היא שהמסד העובדתי עליו בנוי טעמה של המשיבה 1 לסירובה להחזר שכר לימוד נופל. מכאן, שהנימוק לסירוב אינו יכול לעמוד עוד, ועל כן מבקשים העותרים מבית משפט נכבד זה מתן צו על תנאי, המופנה למשיבה 1, והמורה לה לבוא וליתן טעם מדוע לא תעשה שימוש בסמכותה על פי סעיף 6(ג) לחוק חינוך חובה, התש"ט-1949, כדלהלן:
1. תורה על הקמת מנגנון להחזר שכר הלימוד לילדים מירושלים המזרחית, אשר מבקשים ללמוד במערכת החינוך העירונית, אולם נדחים על ידי המשיבה 2, לאחר שלא נמצאים להם מקומות לימוד בבתי הספר ובגנים הרשמיים.
2. תוציא צו המורה לאוצר המדינה להחזיר את הוצאות הלימוד, שמשלמים הוריהם של העותרים 1 עד 5 עבור לימודים בבתי ספר פרטיים ובבתי ספר מוכרים שאינם רשמיים.
4. כזכור, עניינה של עתירה זו הוא הפגיעה בזכות לחינוך חינם של ילדי ירושלים המזרחית, בהם העותרים 1 עד 5, עקב הימנעותה של המשיבה 1 מלהורות להשיב להם את שכר הלימוד, שהם משלמים לבתי ספר פרטיים ולבתי ספר מוכרים שאינם רשמיים, לאחר שלא נמצאו להם מקומות לימוד בבתי ספר רשמיים.
5. המחסור החרף בכיתות הלימוד בירושלים המזרחית ואוזלת ידן של המשיבות בעניין זה, הביאו לכך שמזה זמן רב מתקשה המשיבה 2 למצוא מסגרות חינוך לילדים רבים מירושלים המזרחית, למרות שאין מחלוקת בין הצדדים, כי הילדים זכאים ללימוד חינם בהתאם להוראות חוק לימוד חובה, התש"ט-1949. התוצאה היא, שהורי הילדים נאלצים לפנות למסגרות חינוך אחרות, בירושלים ומחוצה לה, ולשלם סכומים נכבדים מכיסם בשל מחדלי המשיבות.
6. העתירה ביקשה להורות למשיבה 1 לעשות שימוש בסמכותה החוקית להקים מנגנון מינהלי במשרד החינוך ו/או במנח"י להחזר שכר הלימוד לילדים מירושלים המזרחית, אשר לא נמצא להם מקום במערכת החינוך הרשמית והוריהם נאלצים לשלם שכר לימוד עבור לימודיהם. כן ביקשה העתירה להורות על החזרת תשלומי שכר הלימוד לעותרים 1-5, אשר נדחו על ידי מערכת החינוך העירונית, ונאלצים כיום ללמוד במוסדות חינוך, הגובים שכר לימוד.
7. יוזכר, כי תשלומי הוצאות הלימודים משפיעים באופן משמעותי ביותר על המשפחות, הנאלצות לשלוח את ילדיהן ללימודים תמורת שכר לימוד, בהן משפחות העותרים 1-5, ומקשים על שגרת יומן הרעועה כלכלית ממילא. בהקשר זה צוין, כי שיעור ההשתכרות

בירושלים המזרחית הוא נמוך ביותר, ולפי נתוני הלמ"ס מספר המשפחות החיות מתחת לקו העוני באזור זה הוא הגבוה ביותר בארץ ועומד על 67% מהמשפחות.

8. לאור הפגיעה המתמשכת במשפחות הילדים, אשר נדחו ונדחים על ידי המשיבה 2, ולאור הפגיעה המתמשכת בזכות לחינוך חינם של ילדי ירושלים המזרחית, סברו העותרים, כי יש להסדיר באופן דחוף את החזר הוצאות הלימודים לתלמידים אשר נדחים ממערכת החינוך הרשמית.

9. בתגובת המשיבה 1 לעתירה מיום 13.7.08 היא הודיעה על התנגדותה לבקשות העותרים משני טעמים: האחד, ביחס לבתי ספר פרטיים – טענה המשיבה 1 כי אלו פועלים ללא הכרת משרד החינוך ומחוץ לפיקוחו, ועל כן אין מקום להעברת תקציבים למימון לימודים בבתי ספר אלו. השני, ביחס לבתי ספר מוכרים שאינם רשמיים – טענה המשיבה 1 כי היא והמשיבה 2 מממנות את הפעילות בבתי ספר אלו, ועל כן לבתי ספר אלו אסור לגבות שכר לימוד. ככל שבתי הספר עושים כן, טענה המשיבה 1, הדבר מנוגד לחוק ויש לנקוט בפעולות אכיפה בנושא. מכל מקום, לאור התקצוב שמועבר לבתי הספר, טענה המשיבה 1, אין מקום לתקצוב נוסף בדמות החזר שכר לימוד. המשיבה 2 הסתפקה בתגובתה מיום 10.7.08 בהודעה, כי הסעדים המבוקשים אינם מכוונים כלפיה.

10. לאור חשיבות הדברים מבחינת הנתונים החדשים אשר יוצגו בהמשך, נפרט כי בסעיף 18 להודעת המשיבה 1 נאמר, כי משרד החינוך מממן השתתפות בהוצאות שכר הלימוד בבתי הספר המוכרים שאינם רשמיים על דרך של העברת מימון לבתי הספר ולא בדרך של מתן תשלומים לתלמידים. וזאת ע"פ תקנה 9 לתקנות חינוך ממלכתי (מוסדות מוכרים) התשי"ג-1953, הקובעת כדלקמן:

9. (א) המדינה תשתתף בתקציב שעות הלימוד של מוסד חינוך מוכר (להלן – השתתפות המדינה), שמתקיימים בו התנאים המפורטים בתקנה 3 ובכלל זה לימוד תכנית היסוד; השתתפות המדינה תהיה בשיעור של 75% מתקציבי שעות הלימוד של מוסד חינוך רשמי דומה.

(ב) על אף האמור בתקנת משנה (א), מוסד חינוך שהגיש בקשה לתמיכת המדינה ואין מתקיימים בו התנאים המפורטים להלן, יהיה שיעור השתתפות המדינה כמפורט בתקנת משנה (ג):

(1) הוא מקיים מדיניות רישום אינטגרטיבית ובכלל זה שילוב תלמידים בעלי יכולות למידה שונות ומשכבות חברתיות-כלכליות מגוונות;

(2) ממוצע הדירוג החברתי-כלכלי של התלמידים הלומדים במוסד חינוך, אינו עולה על חצי סטיית תקן מהממוצע המשוקלל של הדירוג החברתי-כלכלי של התלמידים הלומדים במוסדות חינוך בתחום רשות החינוך המקומית שבה מצוי מוסד החינוך; הממוצעים האמורים ייערכו בידי משרד החינוך, הממוצע היישובי יפורסם באתר האינטרנט שלו.

(ג) השתתפות המדינה תהיה יחסית להשתתפותה בתקציב שעות הלימוד של מוסד חינוך רשמי דומה בשיעורים שלהלן:

(1) לגבי מוסד חינוך שמתקיים בו תנאי אחד בלבד מהתנאים שבתקנת משנה (ב) – 70%;

(2) לגבי מוסד חינוך שלא מתקיימים בו שני התנאים שבתקנת משנה (ב) – 65%."

11. על כן, נכתב בסעיפים 19-20 לתגובת המשיבה 1, "באשר לבתי הספר המוכרים שאינם רשמיים, משרד החינוך ממילא נושא בחלק הארי של הוצאות הלימוד, באמצעות תקצוב בתי הספר". באשר ליתרת תקציבי שעות הלימוד, הרי שלפי הודעת המשיבה 1, אלו אמורים להיות מושלמים לבתי הספר על ידי הרשות המקומית, בהתאם לסעיף 11 לחוק חינוך ממלכתי, התשי"ג-1953, הקובע:

"11א. קבע השר, לפי סעיף 11, סדרים ותנאים להשתתפות המדינה בתקציבי שעות הלימוד של מוסדות חינוך מוכרים לא רשמיים, בשיעור יחסי להשתתפות המדינה בתקציביהם של מוסדות חינוך רשמיים דומים (בסעיף זה – ההסדר הקובע), תשתתף רשות חינוך מקומית בתקציבי מוסדות חינוך מוכרים לא רשמיים הפועלים בתחומה בשיעור יחסי להשתתפותה בתקציביהם של מוסדות חינוך רשמיים דומים הפועלים בתחומה, לפי ההסדר הקובע; אין בהוראות סעיף זה כדי לגרוע מסמכותה של רשות חינוך מקומית לקבוע שיעור השתתפות העולה על השיעור בהסדר הקובע."

12. על כן, מסכמת המשיבה 1 את הודעתה, וקובעת כי:

"21. הנה כי כן, בית ספר מוכר שאינו רשמי, אשר עומד בשני התנאים שקבע המחוקק המשנה, מקבל מהמדינה תקצוב בסך של 75% מהתקצוב שמקבל בית ספר רשמי. בהתאם לסעיף 11א' לחוק חינוך ממלכתי, על הרשות המקומית להשתתף בתקציב מוסדות החינוך המוכרים שאינם רשמיים, באותו שיעור. על כן, **תקצובם מתקרב לתקצוב המלא אותו מקבלים בתי ספר רשמיים.**

22. מכל האמור עולה כאילו, עיקר תקציב המוסדות המוכרים שאינם רשמיים במזרח ירושלים ממילא משולם על ידי משרד החינוך ובהתאם לחוק חינוך ממלכתי, נדרשת הרשות להשתתף בתקצוב, באופן אשר משלים כמעט לגובה התקצוב המלא של בתי ספר רשמיים." (ההדגשה במקור)

13. אלא שהמשיבה 1 לא פרטה בתשובתה נתונים התומכים בטיעון הזה. מהנתונים שהתגלו לעותרים, הכוללים את כל בתי ספר היסודיים בחינוך הרגיל בירושלים - הן רשמיים והן מוכרים שאינם רשמיים - בשנת הלימודים תשס"ח (2007-2008), עולה כי **התקצוב שבתי הספר המוכרים שאינם רשמיים בירושלים המזרחית קיבלו ממשרד החינוך בשנת הלימודים שעברה (תשס"ח) פר תלמיד היה פחות מחצי מהתקצוב של בתי הספר הרשמיים בירושלים פר תלמיד:** בעוד שממוצע התקצוב לבתי ספר מוכרים שאינם

רשמיים בירושלים המזרחית (כיתות א'-ח') עמד על כ-4,079 שקלים לתלמיד לשנה, ממוצע התקצוב לבתי ספר רשמיים בירושלים עמד על כ-8,804 שקלים לתלמיד לשנה.

14. כך, למשל, בתי הספר של העותרים מומנו באופן הבא: תקצוב בית ספר שירין, בו למדו 258 תלמידים, עמד בשנת תשס"ח על 4,228 שקלים פר תלמיד ותקצוב בית ספר ברידג' אינטרנשונל, בו למדו 332 תלמידים, עמד על 4,051 שקלים פר תלמיד. בתי ספר רשמיים בירושלים, בהם למדו מספר דומה של תלמידים, מומנו באופן הבא: תקצוב בית ספר גוטמלה, בו למדו 258 תלמידים, עמד בשנת תשס"ח על כ-13,000 שקלים פר תלמיד ותקצוב בית ספר סאלד, בו למדו 334 תלמידים, עמד על כ-11,130 שקלים פר תלמיד.

טבלה המפרטת את תקצוב בתי הספר, שעובדה לפי נתוני משרד החינוך, מצ"ב ומסומן ע/43.

(יצוין כי מורי בתי ספר הרשמיים הם עובדי מדינה שמקבלים את משכורתם ישירות ממשרד החינוך, לפי פרופיל אישי של כל מורה. לכן, בנתונים המפורטים בטבלה יש חלוקה בין שעות התקן לבין התשלומים המועברים ממשרד החינוך, שכוללים תשלומים לאנשי צוות מסייע (שרתים, מזכירות, סייעות וכד'), אגרות שכפול, שיפוצים וכד', לבין שעות תקן. העלות הממוצעת לתלמיד חושבה על פי מס' שעות התקן השבועיות פר תלמיד בבית הספר המסוים ועל פי עלות ממוצעת של שעת תקן, העומדת על 4,500 שקלים לשעה לשנה, כפי שמסרה מנהלת אגף התקציבים במשרד החינוך, גבי שולה מור, למר הלל ברדין).

טבלאות משרד החינוך המקוריות, מהן עובד המידע שבטבלה ע/43, שנשלחו למר הלל ברדין מהממונה על חופש המידע במשרד החינוך, מצ"ב בתקליטור, הנספח להודעה זו ומסומן ע/44.

15. נוסף על כך, בתי הספר המוכרים שאינם רשמיים בירושלים המזרחית עדיין לא מקבלים כל תמיכה נוספת מהמשיבה 2, למרות הוראת סעיף 11א' לחוק חינוך ממלכתי, שנכנסה לתוקף ב-1.1.08.

16. בשנת הלימודים תשס"ח מימנה המשיבה 2 רק בית ספר מוכר שאינו רשמי אחד בירושלים המזרחית, וזאת על פי נוהל תמיכות ולא על פי סעיף 11א' הנ"ל. ממכתבו של מר שמואל אנג'ל, הממונה על יישום חוק חופש המידע בעיריית ירושלים למר ברדין מיום 19.3.09 נאמר בסעיף 2 כי "בתי הספר שאינם רשמיים תוקצבו על ידי העירייה באמצעות הליך של ועדת תמיכות. ממזרח העיר הוגש לעירייה תיק אחד בלבד של בה"ס אהל אל סונה".

מכתב מר שמואל אנג'ל, הממונה על יישום חוק חופש המידע בעיריית ירושלים למר ברדין מיום 19.3.09 מצ"ב ומסומן ע/45.

17. גם מנהל בית ספר שירין, בית ספר מוכר שאינו רשמי, בו לומדים העותרים 2 ו-3, מסר מכתב בו הוא קובע ש"בית ספר יסודי שירין לא קיבל כל תקציב כלשהו ממנח"י (עיריית ירושלים) בשנה"ל תשס"ח/או בשנים קודמות."

מכתב מנהל בית ספר שירין, מר ואיל והבה, מיום 2.11.08 מצ"ב ומסומן ע/46.

18. **וזאת בשעה שבתי הספר הרשמיים בירושלים מקבלים מעיריית ירושלים את בניין בית הספר, תחזוקתו וציודו. כן משלמת העירייה את משכורתם של אב הבית, שרתים, מזכירים וכיו"ב. בנוסף, מעניקה העירייה לבתי הספר הרשמיים כ-446 שקלים פר תלמיד לשנה (670 ₪ $2/3$ x) עבור ניהול עצמי, כפי שעולה מסעיף 3 למכתבו של מר אנג'ל הנ"ל (הסכום הממוצע לתלמיד בהתאם לנתוני התקצוב בפועל של העירייה הוא אף גבוה יותר ועומד על כ-466 שקלים פר תלמיד לשנה (669 ₪ $2/3$ x), לפי תחשיב הנתונים שהועברו בנספח 2 למכתבו של מר אנג'ל. כן שולמו לפי תחשיב זה עוד כ-123 ₪ פר תלמיד עבור פרויקטים מיוחדים).**

19. העירייה, כאמור, אינה מממנת בכלל את כל אלו עבור בתי הספר המוכרים שאינם רשמיים בירושלים המזרחית, כך, שלמעשה, **המשיבה 2 לא מתקצבת כלל את בתי ספר המוכרים שאינם רשמיים בעיר המזרחית והפער בין מימון לימודי התלמידים, שנדחו ע"י המערכת הרשמית בירושלים המזרחית, לבין מימון לימודי התלמידים בבתי הספר הרשמיים בכל העיר, הוא גבוה הרבה יותר מהמספרים שהוצגו לעיל.**

20. יצוין, כי גם אם בעתיד תתמוך המשיבה 2 בבתי הספר המוכרים שאינם רשמיים בירושלים המזרחית בהתאם לסעיף 11א' לחוק חינוך ממלכתי, עדיין לא יהיה בכך משום השלמה של 25% מעלות לימודי התלמידים. שכן לפי סעיף 11א' מחויבת המשיבה 2 לתמוך בבתי הספר המוכרים שאינם רשמיים בשיעור של עד 75% מגובה תמיכתה בבתי ספר רשמיים בירושלים.

21. מנתוני הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, שעובדו על ידי מרכז טאוב, עולה כי **ההוצאה הממשלתית לחינוך יסודי עמדה בשנת 2007 על 12,553 שקלים לתלמיד (ההקצאת משאבים לשירותים חברתיים 2008**, בעריכת טוביה חורב ויעקב קופ, מרכז טאוב לחקר המדיניות החברתית בישראל, עמ' 133). מכאן ברור, כי התקצוב הניתן לבתי הספר המוכרים שאינם רשמיים בירושלים המזרחית הוא נמוך ביותר, ואינו יכול לשמש לתפעול בתי הספר ללא גבייה נוספת.

22. **למעשה, על פי הנתונים החדשים, משתתפות המשיבות בעלות לימודי התלמידים בבתי ספר מוכרים שאינם רשמיים בשיעור המגיע בממוצע לפחות משליש מההוצאה הממוצעת על חינוך של תלמידי בתי ספר יסודיים רשמיים. כך, שגם אם יחזיר אוצר המדינה את שכר הלימוד לתלמידים הלומדים בבתי ספר אלו, עדיין תהיה עלות לימודי תלמידים אלו נמוכה יחסית לממוצע הארצי.**

23. ניתן להדגים זאת דרך עלות לימודי העותרים :

עלות לימודי העותרים והשתתפות המדינה (שנתי)

עוטר	גובה ההשתתפות הנוכחי של משרד החינוך לתלמיד	גובה ההשתתפות הנוכחי של עיריית ירושלים לתלמיד	שכר הלימוד השנתי שמשלמים העותרים	סה"כ השתתפות המדינה, אם יוחזר שכר הלימוד, כאחוז מההוצאה לחינוך היסודי בכלל המדינה (ש"ח 12,553)
1	0	0	2,080	16%
2	4,228	0	2,610	54%
3	4,228	0	2,315	52%
4	4,051	0	3,800	63%
5	0	0	2,190	17%

כלומר, גם אם יוחזר שכר הלימוד לתלמידים, למשל – במקרה של העותרים, העלות למדינה עדיין תגיע רק בין 16% עד 63% מההוצאה על חינוך של תלמיד בבית ספר יסודי רשמי.

24. בתשובת המשיבה 1 לעתירה ובדיון בה שבה באת כוחה והדגישה כי לאור התקצוב המלא, שמקבלים בתי הספר המוכרים שאינם רשמיים בירושלים המזרחית ממשרד החינוך ומעיריית ירושלים, לא אמורים בתי הספר לגבות תשלומים כלשהם מהורי התלמידים, למעט תשלומי החובה שמוטלים על כולם. על כן, קובעת המשיבה 1, "ככל שבתי הספר בהם לומדים העותרים חורגים מהאמור בחוזר מנכ"ל וגובים מהתלמידים תשלומים... הרי הם פועלים בניגוד לדיון". ב"כ המשיבה 1 מציינת עוד, כי משרד החינוך פועל לאכיפת הוראות אלה, אבל זו מלאכה לא פשוטה ולא תמיד היא משיגה את התוצאות הרצויות באופן מלא (סעיפים 23-28 לתגובה).

25. אלא שהנתונים שנפרסו לעיל מצביעים על כך, שבתי הספר המוכרים שאינם רשמיים בירושלים המזרחית ממומנים באופן חלקי ביותר על ידי משרד החינוך ללא שום מימון של המשיבה 2, ועל כן אין למנהליהם ברירה אחרת אלא לגבות שכר לימוד מתלמידי בית הספר, על מנת שאפשר יהיה להמשיך ולקיים את הלימודים בבתי הספר.

26. במצב דברים זה, אין מקום לבוא בטרוניה בתי הספר המוכרים שאינם רשמיים על שהם גובים תשלומים שאינם מגיעים להם. לאור התקצוב הבלתי מספק של המשיבות, זו הדרך היחידה העומדת בפניהם לאפשר לאלפי תלמידים לקבל חינוך בסיסי. מנהל בית ספר שירין, מר ואיל והבה, מסביר במכתב ת/46, כי בלי תשלומי ההורים לא ניתן כלל להפעיל את בית הספר.

27. העובדה שבתי הספר המוכרים שאינם רשמיים בירושלים המזרחית ממומנים באופן חלקי כל כך על ידי משרד החינוך גורמת לכך שילדים רבים, שמבקשים לממש את זכותם לחינוך, נאלצים לשלם שכר לימוד. מצב זה אינו מצב תקין, כיוון שהוא גורם לכך

שהילדים נענשים פעמיים: פעם באי קבלתם ללימודים במוסד רשמי ופעם כאשר מאלצים אותם לשלם שכר לימוד עבור לימודיהם (וכמובן שישנם ילדים שנענשים באופן חמור יותר, כשאינם זוכים ללמוד כלל!).

28. **כפי שפורט בהרחבה בעתירה, מחובתן של המשיבות לספק לילדי ירושלים המזרחית מסגרת חינוכית רשמית בחינם, ובאחריותן למצוא חלופה בהעדרו של מוסד חינוכי רשמי. זאת, בהתאם לחוק לימוד חובה, התשי"ט-1949, וכעולה ממרכזיותה של הזכות לחינוך. יחד עם זאת, הואיל והמשיבות אינן ממלאות את חובתן זו, וכל עוד הן אינן עומדות בחובה זו, על המשיבה 1 להפעיל את סמכותה על פי סעיף 6(ג) לחוק לימוד חובה ולהורות על הקמת מנגנון להחזר שכר הלימוד לילדי ירושלים המזרחית, שנאלצים ללמוד בבתי ספר לא-רשמיים. כן על המשיבה 1 להורות על החזר הוצאות הלימודים של הילדים העותרים בעתירה זו.**

29. **בהמשך להתנגדות המשיבה 1 להחזר שכר הלימוד לתלמידים הלומדים בבתי ספר פרטיים, יש להזכיר, כי בנסיבות הקיימות של מערכת החינוך בירושלים המזרחית אין מספיק בתי ספר מוכרים שאינם רשמיים כדי להכיל את כל הילדים שמבקשים ללמוד אצל המשיבה 2 ונדחים. למעשה, רק בזכות פעולתם של בתי ספר אלו אין הרבה יותר ילדים אנלפבטים בירושלים המזרחית.**

30. **על כן, כאשר הברירה היא לא ללמוד כלל או ללמוד בבית ספר שאומנם לא מפקח על ידי משרד החינוך, עדיף ללמוד. מכאן שההחלה של סעיף 6(ג) צריכה להיעשות גם לגבי בתי ספר שאינם מוכרים כלל.**

31. **הטיעון כי בתי ספר אלו אינם מפוקחים אינו יכול לעמוד, כיוון שגם בתי הספר הרשמיים שאינם מוכרים אינם מפוקחים. מזה שנים ארוכות לא קיימים כלל תקנים לקציני ביקור סדיר או למפקחים לחינוך המוכר שאינו רשמי בעיר המזרחית (לפירוט בעניין זה, ר' דו"ח מרכז המחקר והמידע של הכנסת, 'החינוך במזרח ירושלים', ע' 3, בעמ' 3). כך, שהלכה למעשה, הן בתי הספר המוכרים שאינם רשמיים והן בתי הספר הפרטיים לא מפוקחים.**

32. **כמו כן, חוק לימוד חובה אינו מתנה את המימון ללימודי התלמידים לפי סעיף 6(ג) לחוק בסוג בית הספר בו ילמד התלמיד. הסעיף מבקש להבטיח את לימודי הילדים במדינה בלא התנייה, ועל כן הוא מנוסח בלשון כללית, אשר מורה להחזיר את שכר הלימוד של התלמיד ב"מוסד חינוך אחר". מכאן, שתכלית החוק היא להבטיח את לימודי כל הילדים, בלי קשר לסוג בית הספר בו הם לומדים.**

33. **אי קבלת רציונל זה ואי החלת חוק המדינה על לימודי הילדים בירושלים המזרחית, תגרום להמשך הפרת חוק לימוד חובה, ואף חמור מכך: דחיית העתירה תגרום לכך שילדים רבים ימשיכו להפסיד את הסיכוי היחיד שיש להם להבטיח לעצמם עתיד כלשהו. וזאת כאשר כבר כיום ישנן משפחות רבות בירושלים המזרחית שידן אינן משגת לשלם את שכר הלימוד וילדיהן אינם לומדים כלל.**

34. מחדלן של הרשויות באי בניית כיתות הלימוד בירושלים המזרחית חייב להעצר, והעובדה שגם כיום מתנהלת בניית כיתות הלימוד בירושלים המזרחית בעצלתיים, מחייבת פניה לאמצעי של החזר שכר הלימוד. אם עתירה זו תדחה יפסידו הילדים כפליים: גם מכך שהם יאלצו להמשיך ולשלם עבור לימודיהם וגם בטווח הארוך, כיוון שפסק הדין יאותת לרשויות שהן יכולות להמשיך ולעשות כאוות נפשן, כי אין מי שיעצור אותן או יגרום להם לשלם על מחדליהן.

התמונה שנפרסה לעיל מוכיחה, שהמשיבה 1 אינה יכולה להסתתר מאחורי הטיעון שמשרד החינוך ועיריית ירושלים מממנות את בתי הספר המוכרים שאינם רשמיים בירושלים המזרחית באופן מלא. על כן, מתבקש בית המשפט הנכבד ליתן צו על תנאי כמבוקש בראש עתירה זו, ולאחר קבלת תשובת המשיבות לעשות את הצו על תנאי למוחלט.

טלי ניר, עו"ד
ב"כ העותרים

2 באפריל, 2009